

Pensioenfonds APFA houdt koers met toekomstbestendig beleid

Seroe Blanco 4, Oranjestad Aruba | (297) 525.27.32 | www.apfa.org

“Op basis van de ontwikkeling van de dekkingsgraad kunnen wij zeggen dat het goed gaat met APFA. Toch moeten wij voorzichtig zijn met het trekken van conclusies. Wij weten dat de markten volatiel zijn. Belangrijker dan te focussen op de korte termijn is het voeren van een voorzichtig en toekomstbestendig beleid, dat is gericht op het beheersen en continu monitoren van risico's, het verhogen van de efficiency en het verlagen van de uitvoeringskosten.”

In haar toespraak tijdens de drukbezochte Algemene Deelnemersvergadering (ADV) van pensioenfonds APFA op woensdagavond 27 september, concentreerde algemeen directeur Sheila van Veen zich vooral op het beleid voor de langere termijn. Het fonds heeft in 2016 met het oog op de toekomst twee belangrijke wijzigingen doorgevoerd in de manier waarop het haar verplichtingen berekent. Dit zijn een aanpassing van de rekenrente en een aanpassing van de tabellen waarop APFA de levensverwachting van de deelnemers baseert.

Zorgen voor voldoende geld in de pot

“APFA moet ervoor zorgen dat er voldoende geld is om nu en in de toekomst de pensioenen te kunnen betalen. APFA kijkt daarbij hoeveel de deelnemers aan pensioenaanspraken of -rechten hebben opgebouwd. Daar moet het pensioenfonds vermogen voor aanhouden. APFA mag ervan uitgaan dat zij over dit vermogen een rendement behaalt in de toekomst. Dit rendement noemen wij de rekenrente. Het is belangrijk dat het pensioenfonds een realistische schatting maakt van deze rekenrente. Als het pensioenfonds de rekenrente namelijk te hoog inschat en in de praktijk minder rendement realiseert, dan is er aan het einde van de rit voldoende geld in de geldpot. Om deze reden toetst APFA de rekenrente

jaarlijks en past het deze, indien nodig, aan. Over de aanpassing zei van Veen: “Naar aanleiding van de recente toetsing hebben wij geconcludeerd dat de rekenrente van 4,75% die we toepasten voor de niet-geïndexeerde pensioenaanspraken, verlaagd diende te worden naar 4,5%. De rekenrente van 4% voor de geïndexeerde aanspraken blijft gehandhaafd.”

Deelnemers leven langer

De stijgende levensverwachting van de bevolking op Aruba vormde aanleiding voor een aanpassing van de tabellen die APFA hanteert om rekening te houden met de gemiddelde levensverwachting van de deelnemers van het fonds. Van Veen vertelde dat APFA in 2016 een uitgebreid onderzoek heeft uitgevoerd. “Uit ons onderzoek bleek dat de levensverwachting van onze deelnemers over de jaren heen gestaag blijft stijgen. “Voor APFA is het belangrijk om met deze trend rekening te houden. Dit betekent namelijk dat de pensioenen in de toekomst over een langere periode uitbetaald dienen te worden. De deelnemers leven immers langer. Op basis van nieuwe beschikbare data heeft APFA de sterftegrondslagen geactualiseerd en de tabellen gemoderniseerd. In de nieuwe sterfdebellen heeft APFA een opslag opgenomen die rekening houdt met toekomstige stijging van levensverwachting.”

Levensverwachting op Aruba sterk gestegen

De levensverwachting was een belangrijk thema op de ADV. De Officer Risk Management van APFA, Martijn Balkestein, presenteerde een aantal opmerkelijke cijfers. Hij toonde grafieken waaruit bleek dat de gemiddelde levensverwachting op Aruba sinds de jaren 70 met 10,2 jaar is gestegen. Dit is in lijn met de ontwikkeling van andere landen in de regio.

Balkestein liet zien dat de levensverwachting in 2015 bij geboorte 78,8 jaar is voor mannen en 83,4 jaar voor vrouwen. De levensverwachting is voor alle leeftijden fors gestegen. Een 60-jarige vrouw leeft gemiddeld nog 25,8 jaar (op basis van cijfers over 2014). Dat is 4,2 jaar meer dan in 1992. Hij rekende voor wat dit voor APFA betekent. “In 1992 was er een bedrag van Afl. 574.349 nodig om voor die vrouw een levenslange pensioenuitkering te kunnen betalen. Nu is dat Afl. 686.000, dus ruim Afl. 111.000 meer. APFA moet jaarlijks per deelnemer Afl. 5.500 meer aan

pensioen betalen. Voor alle ruim 4.000 deelnemers samen is dat Afl. 22,5 miljoen op jaarbasis. Daarom moeten we de ontwikkeling van de levensverwachting zo accuraat mogelijk inschatten om de (toekomstige) pensioenvoorzieningen juist te projecteren. Om dat te kunnen doen, laten we jaarlijks de sterftecijfers toetsen.” Balkestein betoogde dat APFA prudent is geweest met haar schattingen van de levensverwachting. De langlevensopslag wordt verhoogd van 2,9% naar 4,2% om rekening te houden met de stijging van de levensverwachting.

Goede beleggingsresultaten

De verhoging van de langlevensopslag en de aanpassing van de rekenrente hadden een negatief effect van 1,6% op de dekkingsgraad van APFA. Maar directeur Financiën en Pensioenen Sherwin Vingal liet zien dat dit effect ruimschoots is gecompenseerd door de goede beleggingsresultaten in 2016. Hij leidde de deelnemers door de financiële hoofdpunten van het jaarverslag over 2016. “In 2016 bedroegen onze beleggingsinkomsten Afl.

145 miljoen, een flinke stijging ten opzichte van de Afl. 94 miljoen in 2015. Het totale rendement op de beleggingsportefeuille bedroeg 5,8%, tegenover 3,8% in 2015. “Vingal legde uit dat het rendement op de lokale beleggingen van 5,5% (2015: 5,4%) was behaald onder moeilijke marktomstandigheden. De toenemende liquiditeit, de beperkte investeringsmogelijkheden en de daardoor ontstane druk op de lokale rentes zijn belangrijke uitdagingen voor APFA en andere pensioenfonds

die verplicht 60% van hun vermogen moeten beleggen op de lokale markt. De internationale beleggingen lieten met 6,2% een rendement zien dat veel hoger was dan de bescheiden opbrengst van 0,6% in 2015.

Lagere kosten

Dat de beheersing van de uitvoeringskosten een prioriteit van APFA is, kon Vingal staven met cijfers door te laten zien dat beheerskosten waren gedaald van Afl. 14 miljoen in 2015 tot Afl. 13,2 miljoen in 2016. Het totale operationele resultaat van APFA steeg van Afl. 8,9 miljoen in 2015 tot Afl. 28,5 miljoen in 2016. Ondanks een flink hogere dotatie aan de voorziening voor pensioenverplichtingen kon deze mooie stijging worden gerealiseerd dankzij de beleggingsopbrengsten.

Financiële positie verbeterd

Ook de balans van APFA liet in 2016 een positief beeld zien. Het totale vermogen van het fonds bedroeg eind 2016 Afl. 2.655,3 miljoen, een stijging van 3,6% ten opzichte van 2015. Het vermogen nam daarmee meer toe dan de pensioenverplichtingen, die met 2,6% stegen tot Afl. 2.546,9 miljoen. De financiële positie van APFA wordt vooral gemeten op basis van de dekkingsgraad. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen de bruto en de netto dekkingsgraad. De bruto dekkingsgraad is de verhouding tussen de bezittingen en verplichtingen uitgedrukt in een percentage. De netto

dekkingsgraad is de verhouding tussen de bezittingen verminderd met een buffer (het weerstandsvermogen) om tegenvallers in de beleggingsopbrengsten te kunnen opvangen aan de ene kant en de verplichtingen aan de andere kant. Vingal liet zien dat de bruto dekkingsgraad was gestegen van 103,2% per eind 2015 tot 104,3% per eind 2016. De netto dekkingsgraad steeg van 95,4% tot 96%. “Dat is nog steeds onder het vereiste niveau van 100%”, merkte Vingal op. “Maar hiermee lopen we voor op de prognoses die we hebben gepresenteerd in het herstelplan dat door de Centrale Bank van Aruba is goedgekeurd.” Vingal vertelde de toehoorders dat op basis van het voorwaardelijke indexatiebeleid de pensioenen per 1 januari 2017 helaas niet kon worden verhoogd.

Goede prestaties in 2017

Sherwin Vingal liet in zijn presentatie zien dat APFA in 2017 tot dusver goed presteert. In de eerste acht maanden van het jaar is er een totaal rendement behaald van 5,2% op de beleggingen. Dit is bijna één procentpunt hoger dan het behaalde rendement tot en met augustus vorig jaar. Dit komt vooral door de goede prestaties in het buitenland. Het buitenlandsrendement van 8,2% tot eind augustus 2017 lag duidelijk boven het rendement van 6,2% over het hele jaar 2016. Het rendement op de lokale portefeuille kwam in de eerste maanden van 2017 uit op 3,5% (augustus 2016: 3,6%). Ondanks het moeilijke binnenlandse beleggingsklimaat ligt het behaalde rendement in lijn met vorig jaar. De dekkingsgraad ontwikkelt zich goed. De bruto dekkingsgraad steeg van 104,3% per eind december 2016 tot 107,1% per eind augustus 2017. De netto dekkingsgraad steeg over die periode van 96% naar 98,5%. Dit is ruim boven de prognoses van het herstelplan. Vingal merkte daarbij op dat APFA recentelijk het herstelplan heeft geactualiseerd om rekening te houden met de gewijzigde waarderingsgrondslagen en met de gewijzigde economische verwachtingen voor de toekomst. Het geactualiseerde plan dient nog goedgekeurd te worden door de Centrale Bank van Aruba.

Veel ambitie

APFA treedt de toekomst met vertrouwen tegemoet. Algemeen directeur Sheila van Veen toonde daarbij veel ambitie. “Wij moeten oog hebben voor de ontwikkelingen op de markt en oor hebben voor de behoeftes van onze deelnemers, ook de jongere generatie. Speerpunten van onze strategie in de komende jaren zijn: communicatie, automatisering en uitbreiding van het deelnemersbestand. Wij zullen zoeken naar oplossingen voor de behoeftes van onze deelnemers en de aangesloten werkgevers. Dit betekent: flexibilisering en keuzemogelijkheden. Op het gebied van beleggingen zullen wij ons richten op het creëren van investeringsmogelijkheden op de lokale markt. Alleen op deze wijze kunnen wij een goed, betaalbaar en duurzaam pensioen waarborgen voor u, onze deelnemers.”

